

विशेष बाली प्रवर्धन सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन मापदण्ड, २०७८

मन्त्रीस्तरबाट स्वीकृत मिति २०७८/०७/०८

प्रस्तावना: स्थानीय भू-बनोट तथा हावापानीको आधारमा स्थान विशेष अनुसार उच्च संभावना बोकेका विशेष बालीहरूको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्दै व्यवसायीकरणमा टेवा पुऱ्याई खाद्य आत्मनिर्भरता तर्फ उन्मुख हुन साथै उत्पादित वस्तुको व्यवस्थित भण्डारण तथा बजारीकरणका लागि विशेष बाली प्रवर्धन सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न “बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धी एकीकृत कार्यविधि, २०७७” को दफा ४० ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी भूमि व्यवस्था, कृषि, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय, गण्डकी प्रदेशले यो मापदण्ड बनाएको छ।

१. प्राविधिक पक्ष

- (क) यस कार्यक्रम अन्तर्गत विशेष बाली भन्नाले स्थान अनुसार उत्पादनका लागि उच्च संभावना बोकेका तोरी, सुर्यमुखी, बदाम, सिमी, जौ, कोदो, फापर, उवा, कागुनो, मास, भट्टमास, गहत, मुसुरो र मस्याङ्ग सम्झनुपर्छ।
- (ख) यस कार्यक्रम सञ्चालन गर्न ईच्छुक कृषक समूह वा कृषि सहकारी संस्थाले कम्तीमा १० घरधुरी संलग्न हुने र क्लष्टरमा सञ्चालन गर्ने गरी प्रस्ताव पेश गर्नुपर्नेछ।
- (ग) छनौट भएका क्लष्टरमा कुनै एक विशेष बाली कम्तीमा ३० रोपनी क्षेत्रफलमा खेती गर्नुपर्नेछ।
- (घ) खेती गर्दा सिफारिस गरिएका जात तथा प्रविधिको प्रयोग गर्नुपर्नेछ।
- (ङ) खेती गर्दा सम्बन्धित कृषि ज्ञान केन्द्रले सिफारिस गरे अनुसार बीउ र मलखाद प्रयोग गर्नुपर्नेछ।

२. आर्थिक पक्ष

- (क) स्वीकृत वार्षिक बजेटको परिधिभित्र रही देहायका कार्यहरूमध्ये कुनै एक वा एक भन्दा बढी कार्यका लागि कुल लागतको बढीमा ९० प्रतिशतसम्म अनुदान सहयोग उपलब्ध गराउन सकिनेछ।
 - (अ) खेतीको लागि आवश्यक बीउ खरिद।
 - (आ) यन्त्र, उपकरण खरिद र सिंचाई व्यवस्थापन।
 - (इ) आकस्मिक बाली संरक्षण।
 - (ई) संकलन, ड्राईङ्ग, ग्रेडिङ, प्याकेजिङ, लेबलिङ सामग्री खरिद, भण्डारण र बजारीकरण।

(ख) बुँदा २ (क) को परिधि भित्र रही प्रति हेक्टर जग्गामा विशेष बाली प्रवर्धन कार्यक्रम सञ्चालनका लागि अधिकतम एक लाख रुपैयासम्म अनुदान सहयोग उपलब्ध गराउन सकिनेछ।

३. मूल्याङ्कनका आधार

क्र.सं.	मूल्याङ्कनको आधार	अंकभार
१.	खेती गर्ने क्षेत्रफल	३०
(क)	३० रोपनी जग्गाको लागि १५ अंक र सो भन्दा बढी क्षेत्रफलका लागि प्रति २ रोपनी १ अंकका दरले थप गरी अधिकतम ३० अंकसम्म प्रदान गर्ने।	३०
२.	सिँचाई सुविधा (बाली विशेषको आवश्यकता अनुसार)	१०
(क)	सिँचाईको सुविधा भएको	१०
(ख)	सिँचाईको सुविधा व्यवस्था गर्न सकिने	५
३.	अनुदानको अवस्था	१०
(क)	पछिल्लो दुई आ.व.मा कृषि सम्बन्धी कार्यको लागि समुदायस्तरले अनुदान प्राप्त नगरेको	१०
(ख)	पछिल्लो दुई आ.व. मा सोही प्रकृतिको कार्यको लागि अनुदान प्राप्त गरेता पनि क्षेत्र/व्यवसाय बिस्तारका लागि प्रस्ताव पेश गरेको	५
४.	कार्यक्रममा संलग्न घरधुरी	१०
(क)	२० वा सो भन्दा बढी	१०
(ख)	११ देखि १९ घरधुरी	७
(ग)	१० घरधुरी	५
५.	व्यवसायिक योजना सम्बन्धी प्रस्ताव (नवीनतम सोच, दिगोपना, बजार योजना लगायतका विषयहरू तथा स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदन समेतका आधारमा प्रस्ताव मूल्याङ्कन गरी १ देखि १० अंक सम्म प्रदान गर्न सक्ने)	१०
	जम्मा	७०

४. प्रस्तावसँग संलग्न गर्नुपर्ने कागजातहरू:

- (क) “बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धी एकीकृत कार्यविधि, २०७७” को दफा (१६) को उपदफा (३) बमोजिमका कागजातहरू।
- (ख) कृषक समूह/कृषि सहकारी संस्थाको बैठक निर्णयको प्रतिलिपि।
- (ग) प्रस्तावित क्षेत्रको जग्गाधनी पुर्जाको प्रतिलिपि र जग्गा करार/ लिजमा लिई कार्यक्रम सञ्चालन गर्नेको हकमा न्यूनतम १० वर्षको करार सम्झौताको प्रतिलिपि।

(छ) माग गरेको जम्मा अनुदान रकम:

(ज) अन्य व्यवसायिक योजना:

- नवीनतम सोच (खेती/व्यवसाय सम्बन्धी कुनै नयाँ सोच/प्रविधि अपनाउने भए उल्लेख गर्नुहोस)
- बजार योजना (उत्पादनको बजारीकरण कहाँ र कसरी गर्नुहुन्छ?)

(झ) अन्य विषय केही भए उल्लेख गर्नुहोस्